

tej priliki bode čas, da odbor za obdelovanje skrbi za postavljanje stalnih, prihodnjim namenom primernih objektov.

Kjer zahtevajo posebne razmere kako opombo, tam sem jo tudi naredil.

Ko sem sedaj splošno govoril o idejah, ki so me vodile pri projektiranju stavbenih del na stranskih pritokih, tedaj preidem k popisovanju posameznih potokov:

I. Ljubija.

Ta potok izvira nad Žitkovim mlinom neposredno iz bližnjega skalovitega gorovja. Premeril sem ga do izvira, tedaj v dolgosti 4450 metrov, čeravno se meja močvirja še le pri žagi „Prtiska“ začne.

Kakor kažejo podolžni profili, bode po znižani najvišji vodi Ljubljanice vse zemljišče do imenovane žage izsušeno.

Bode se li po tem znižanju učinek zatvornic, ki pri žagi vodo dalje spuščajo, vsled večega pada toliko zvišal, da ne bode voda nikdar več poplavlila nad žago ležečega sveta, o tem se sedaj ne more govoriti. Ko bi pa vseh ne hotel biti ugoden, moralo bi se tako pomagati, da bi se glavni prag (podsek) pri jezu ponižal ali pa da bi se skopal nov vodotoč z dovolj globoko in široko temeljno zatvornico.

Ker bi imel od teh popraviljanj dobiček oni svet, ki leži nad žago in ne spada več k močvirju, zato morajo posestniki tega zemljišča tudi dotične stroške prevzeti.

V obsegu tega potoka se nikjer šota ne nahaja.

Znižanje najvišje vode, ki bode nastalo vsled reguliranja, bode imenovani žagi „Prtiska“ mnogo koristilo.

II. Bistra.

Bistra nastane iz treh studencev.

Glavni potok meri	2915 metrov
prva struga (rokáv)	190 „
druga struga	315 „

Ako se zniža najvišja voda Ljubljanice, tedaj ne bode samo popolnoma izsušeno sosednje zemljišče, temuč doseгла se bode tudi spodnja zemlja, razun do kacic 500 metrov od Ljubljanice, kjer ta plast nekoliko niže leži.

Od tega znižanja bodo tudi imele mnogo dobička one vodne stavbe, ki stojé na imenovanih treh strugah.

(Dalje prihodnjič.)

Národno-gospodarske stvari.

Kaj tare kmeta?

Pod naslovom: „Kaj tare kmeta?“ brati je bilo v listu „Lj. Gl.“ to-le:

„Kmečki pridelki so cenjeni po svoji vrednosti, kakor mu doma izrastejo. Tisto pa ni v račun vzeto, da mora kmet svoje pridelke v denar spraviti, če hoče davek in druge reči plačati, da mora tedaj svoje pridelke v mesto na prodaj peljati. Koliko on časa zamudi, koliko on in konj potrosita med potjo, to vse ni v račun vzeto. Ko bi se vse to vračunilo, potem bi bil čisti dohodek kmeta veliko manjši, kakor je vračunjen, toraj bi se mu morali tudi davki za toliko znižati.“

Ker gre ta izjava nekoliko tudi na adresu tistih ljudskih zastopnikov, ki jih je deželni zbor kranjski izvolil v deželno cenilno komisijo, katera častna, a težavna in imenitna naloga je zadela tudi podpisanega, veže me dolžnost, v ti zadevi nekoliko spregovoriti, da se ne vrine in širi med ljudstvom kriva misel, češ, iz-

brani zastopniki niso na vse strani spolnovali svoje dolžnosti.

Iz katerega vira je zajemal oni list omenjeno trditev, meni sicer znano ni, ali reči moram, da je neresnična.

Pri pregledovanju in pretresovanju stroškov, ki jih prizadene obdelovanje različnih zemljišč, katere so okrajne cenitvene komisije sestavile in predložile deželni komisiji z nasvetom vrstilne tarife, popravilo se je vse to, kar je bilo pomanjklivega, in se je spoznalo za potrebno. Med drugim se je na predlog ljudskih zastopnikov, ki je tudi obveljal, postavilo med stroške tudi to, kar prizadene kmetovalcu prevoznja in prodaja njegovih pridelkov na bližnji trg. In nasledek tega natančnega pregledovanja, pretresovanja in popravljanja je ta, da se je določila konečna vrstilna tarifa za vcenitev tako, da se je vsled tega uže okoli 40 let trajajoče preobloženje dežele naše z gruntnim davkom tudi izdatno zmanjšalo.

Po stalnem gruntnem katastru znašal je namreč gruntni davek dežele naše	943.613 gold.
po novi vcenitvi znaša pa	634.036 „

toraj se je zmanjšal za	309.577 gold.
-----------------------------------	---------------

Se ve, da ta vsota še ni stalna, ker centralna cenilna komisija reklamacij ni še konečno rešila, ali kakor reč sedaj stoji, pričakujemo s trdnim zaupanjem, da se deželi naši odmerjena svota 634.036 gold. dosti povišala ne bode, in pomanjšanje gruntnega davka sme se pričakovati najmanj v okrogli številki 300.000 gold. na leto.

S tem izidom nove vcenitve, mislim jaz, smejo kmetovalci dežele naše pač zadovoljni biti. Nečem pa trditi, da se je z novo vcenitvijo vsakemu vstreglo in vse popolnoma vravnalo; kajti vsako delo, ki ga človeške roke izdelajo, ni tako popolno, da bi ne bilo nobenega popravka treba. Tudi so nanese okoliščine, da ni bilo mogoče popraviti še tega ali unega, dasiravno se je to od naše strani želelo. Treba je to, kar bi ne bilo prav vravnano, obdržati si v spominu, in pri prihodnjem pregledovanju, ki se ima po postavi goditi po preteklih 15 letih, vrediti.

Tudi je res, da tu in tam se kaže le mala pomanjšava ali celó kako povikšanje na gruntne davku; ali učinile so to krajne zadeve; namreč ali so se razdelili pašniki in spremenili v njive in travnike, ali pa se je kultiviralo močvirje (v okolici ljubljanski), ki je prej prav malo dohodka donášalo. Luka Robič.

Šolske stvari.

Zborovanje društev:

„Narodna šola“, „Vdovsko učiteljsko društvo“ in „Slovensko učiteljsko društvo“

v Ljubljani dne 4. in 5. septembra tega leta.

(Dalje.)

Gosp. Gaberšček (iz Štajarskega) se izreče tudi zoper novelo, ter je enako svojemu g. kolegu Brezovniku ves vnet za 8letno šolsko dolžnost; dá, pravi celó, da je za šolanje toliko še premalo. (Se vé; dá; saj se človek uči, dokler živi.) Vendar pa izreče tudi željo, naj bi se prijateljska vez med slovenskimi učitelji (štajarskimi in kranjskimi) ne trgala, toraj predlaga kot v posredovanje nasvèt: „Slovensko učiteljsko društvo prosi slovenske državne poslance, da vplivajo pri slavni vladi na to, da se šolska novela le toliko sprejme, v kolikor se ona